A cédrus és a kitartás

Somogyszob

Az atlasz cédrus a piramisok és hajóépítők fája, a mediterrán ősfenyvesek különlegesen szívós, hosszú életű növénye. A nálunk díszként ültetett fafajból a somogyszobi lankákon díszlik Magyarország egyik legnagyobb és legidősebb cédruserdeje. A gazdája *Mocz András*. Neki mindmáig az ünnepet, a kitartást és a természet csodával határos erejét jeleníti meg ez a sok viszontagságot átélt kísérleti ültetvény.

– 1995-ben Franciaországban jártam, ahol az erdészszakmában a cédrus atyjának ismert Tóth János magyar származású erdőmérnökkel, a francia erdészeti tudományos intézet igazgatójával tanulmányozhattam a dél-franciaországi cédruserdőket. Ez a növény a szélsőséges környezeti körülmények csodálatos túlélője. A legsivárabb talajon is igen értékes fát nevel; kártevőjét, kórokozóját sem ismerjük – sorolta Mocz András erdőmérnök. – Akkor ígértem meg, hogy egy üzemi méretű kísérleti cédrusültetvényt telepítünk a szélsőségesen meleg, száraz homoktalajú belső-somogyi területen, hogy lássuk, hogyan növekszik itt ez a hazánkban idegen, ám igen értékes fafaj.

Mocz András kedvenc fái között

Mire a megvalósításra sor került, az állami munkahely biztonsága helyett az akkor még igencsak bizonytalan magánerdészeti gazdálkodást választotta Mocz András. Nem volt könnyű helyet, időt, feltételt teremtenie a szakmai ígéret teljesítéséhez.

– A cédrus két év alatt érleli be a magját decemberre, és szinte már a tobozában elkezd csírázni. Eredeti termőhelyén februárban hull a mag a talajra, de a hazai erdészeti gyakorlatra nem jellemző, hogy hideg, fagyos földbe bármit is vessünk – mondta Mocz András. – Hozzám január 8-án érkezett meg a cédrusmag, s akkor már 10 centi hó borította a kertet. Különös élmény volt ezt az igen értékes, ritka magot a hóra szórni. Magam sem bíztam benne, hogy lesz belőle valami. Mindennap mértem a hőmérsékletet, és lestem, mi történik. Aztán egy hónap múlva kezdtek kikelni a kis cédrusok, s már szépen soroltak, amikor február 20-án egy mínusz 17 fokos fagy érte az állományt. Nagyon aggódtam a fákért, a csemeték azonban ezt is kibírták.

Kétévesen ültették őket végleges helyükre, s ma már nyolcéves a Dunántúl legnagyobb – egyhektáros – cédruserdeje. A nemzetközi cédrusszövetség folyamatosan méri és ellenőrzi a kiváló növekedésű állományt, amely mintha a tulajdonos kabalája lenne. Ahogyan ugyanis gyarapodott a cédruserdő, úgy vált a Mocz és Társa Kft az ország első és legnagyobb magánerdészeti integrátorává.

– Van a cédrusnak egy ritka képessége, ami más fafajoknál ismeretlen. Ez a növény nem képez sarjakat, kizárólag magról szaporodik, s a szomszédos fák gyökerei mégis kapcsolatban állnak egymással. Ha egyiküket kivágják, a társak életben tartják a tuskót, és képes benőni a sebét. Számomra ez olyan példa, ami meghatározza a család, a munka, a vállalkozás mindennapjait is – teszi hozzá a gazda. – Gyönyörű, sudár, örökzöld fenyő a cédrus, akár karácsonyfának is szép lenne. De ezeket a fácskákat legalább százéves korukig szeretném nevelni, s remélem, a családi vállalkozás is megél majd ennyi időt...

BÍRÓ MÁRIA